

ÖZEL SİRKÜLER

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

(19 Nisan 2024)

GİRİŞ

6 Mart-18 Nisan 2024 tarihleri arasında meydana gelen ekonomik gelişmeleri ele aldığımız bültende, bu dönemde açıklanan makroekonomik göstergelerle birlikte öncü göstergeler olarak adlandırılan veriler tabloda geçmiş yıllarla/aylarla kıyaslamalı olarak verilmiş, büyüme, işsizlik, cari açık, enflasyon açısından uygulanan ekonomi politikalarıyla uyumlu ve olumlu yönde gerçekleşenler yeşil, olumsuz yönde gerçekleşenler ise kırmızı ile işaretlenmiş ve yorumlanmıştır.

A. DÖNEME İLİŞKİN EKONOMİK VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER						
	2021	2022	2023	2024/OCAK	2024/ŞUBAT	2024/MART
GSYH (TÜİK)	808 milyar USD (%11,4)	906 milyar USD (%5,5)	1,1 trilyon USD (%4,5)			
İşsizlik Oranı (TÜİK)	11,00%	10,30%	8,80%	9,10%	8,70%	
İstihdam Oranı (TÜİK)	46,80%	48,20%	48,90%	49,10%	49,30%	
Ödemeler Dengesi (Cari Açık) (TCMB)	7,3 milyar USD	49 milyar USD	45,1 milyar USD	37,5 milyar USD	31,8 milyar USD	
İhracat (Ticaret Bak.) kümülatif		254,2 milyar USD	255,8 milyar USD	19,9 milyar USD	41 milyar USD	63,6 milyar USD
İthalat (Ticaret Bak.) kümülatif		364,3 milyar USD	361,8 milyar USD	26,2 milyar USD	54,3 milyar USD	84,1 milyar USD
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (Ticaret Bak.)		69,80%	70,70%	76,20%	75,60%	75,70%
Türkiye Brüt Dış Borç Stoku ve GSMH'ya oranı (HMB)	437,5 milyar USD (%54,2)	459,2 milyar USD (%50,7)	499,8 milyar USD (% 44,7)			3 ayda bir yayınlanır.
CDS	566,57	501,94	280,23	326,26	284	237,28

TÜFE (TÜİK)	36,08%	64,27%	64,77%	64,86%	67,07%	68,50%
ÜFE (TÜİK)	79,89%	97,72%	44,22%	44,20%	47,29%	51,47%
Toplam Krediler (BDDK)	4,8 trilyon TL	7,5 trilyon TL	11,6 trilyon TL	11,8 trilyon TL	12,2 trilyon TL	12,8 trilyon TL
Toplam Mevduat (BDDK)			14,8 trilyon TL	14,9 trilyon TL	15,3 trilyon TL	15,4 trilyon TL
Kredi/Mevduat Oranı (BDDK)			75,20%	76,36%	83,77%	
TCMB Ticari Krediler Faizi	24,36%	14,02%	53,48%	54,15%	53,31%	66,29%
Bütçe Açığı ve gerçekleştirme oranı (Bümko aylık bütçe bülteni)	192,2 milyar TL (gerçekleşen)	139 milyar TL (gerçekleşen)	1,3 trilyon TL (gerçekleşen)	150,7 milyar TL	304,5 milyar TL (%11,5)	513,4 milyar TL (%19,4)
Bütçe Açığının GSYH daki Payı (Bümko)	2,90%	1%	5,40%			(2024 bütçe hedefi) %6,4

ÖNCÜ GÖSTERGELER

Sanayi Üretim endeksi ve yıllık değişim oranı (TÜİK/tak.etk.ar.san.ür.end.)	116,6 (%13,1)	118,7 (%1,8)	121,4 (2,3)	97,5 (%1,1)	98,5 (%11,5)	
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (TCMB)	78,7	76,5	77,5	76,4	77	77,2
Tüketici Güven Endeksi (TÜİK)	68,9	75,6	77,4	80,4	79,3	79,4
Reel Kesim Güven Endeksi (TÜİK)	110,1	101,6	103,4	102,9	102	103,5
Perakende Satış Hacmi Endeksi ve yıllık artış oranı (TÜİK)	118,1 (%13,4)	147,1 (%24,6)	168,1 (%14,3)	129,5 (%13,7)	132,2 (%25,1)	
Konut Satış Sayısı	1.491.856	1.485.622	1.225.926	80.308	93.902	105.394

PMI İSO				49,2	50,2	50
Dünya Kompozit PMI			51	51,8	52,1	52,3

A. Olumlu Gelişmeler

1. 31 Mart yerel seçimleri sonuçlandı. 2028'e kadar ülkede seçim gündem olmayacak. Seçimden sonra gerek Hazine ve Maliye Bakanı, gerek ekonomiden sorumlu Bakan uygulanan ekonomi politikalarının tavizsiz bir şekilde devam edeceğini açıkladı.
2. Fitch, Türkiye'nin kredi notunu "B" den "B+" ya yükseltti.
3. Avrupa Merkez Bankası faiz indirimine başlayacağını açıkladı.
4. Ocak ayında 326 olan CDS, Mart ayında 237'e düştü. Bu durum dış dünyanın Türkiye'de uygulanan ekonomi politikasını desteklediği, ülke riskinin azaldığı, daha rahat yatırım yapılabilir bir ortam sağlandığı anlamına geliyor.
5. TCMB politika faizini % 50'ye yükseltti. Gecelik faiz oranını da +/- 3 puan marjına çıkararak politika faizinin etkinliğini artırdı.
6. Sıkı para politikasını desteklemek için, bankalara, açtıkları kredilerin, aylık büyüme oranı %2 yi aşan kısmı için zorunlu karşılık yükümlülüğü getirildi, daha önce de menkul kıymet tesisi zorunluluğu getirilmişti.
7. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) yüzde 4 olarak uygulanan menkul kıymet tesis oranını yüzde 1'e indirdi. Ayrıca kredi büyümesine göre menkul kıymet tesisine ilişkin uygulamanın sonlandırılmasına karar verildi.
8. Bankaların TCMB'deki zorunlu karşılıklarının bir kısmı bloke hesaplarda tesis edilecek. Bir aydan kısa vadedeki zorunlu karşılıklara da faiz ödenecek.
9. İç talebi sınırlamak için kredi kartlarına uygulanan nakit avans ve taksit sayıları düşürüldü.
10. Sanayi üretimi Şubat ayında yıllık bazda % 11,5 oranında artmıştır.
11. Şubat ayında işsizlik oranında hafif bir düşüş, daha anlamlı olan istihdam oranında ise hafif bir artış söz konusudur.
12. Şubat ayında cari açık geçen aya göre, 37,5 milyar dolardan, 31,8 milyar dolara geriledi. Cari açığı iyileşme devam ediyor.

13.İhracatın ithalatı karşılama oranında, 2022 ve 2023'e göre iyileşme devam ediyor.

B. Olumsuz Gelişmeler

1. İran-İsrail gerilimi savaş endişelerini arttırdı.
2. Mart ayında TÜFE yıllık bazda % 68,5, ÜFE % 51,47 artarak yatay seyrini sürdürdü.
3. Ticari krediler faizinin % 67 ler seviyesine yükselmesi arz tarafının maliyetlerini arttıracığı için enflasyonla mücadeleye olumsuz yönde etki edeceği beklenir.
4. 2024 yılı hedeflenen bütçe açığı 2,6 trilyon TL olup, Mart ayı sonu itibariyle gerçekleşen açık 513,4 milyar TL olup, yıllık hedefin % 19,4'ü oranında gerçekleşme olmuştur. 2023 yılında hedeflenen yıllık bütçe açığı 659 milyar TL, gerçekleşen ise 1,3 trilyon TL dir. Bu yıl hedeflenen 2,6 trilyon TL bütçe açığı tutturulduğu takdirde, geçen yıla göre % 100 artış söz konusu olacaktır. Bu nedenle 2024 yılında vergilerde artış, kamu harcamalarında kısıntı ve kısmen de borçlanma rakamlarının artması beklenir.
5. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı yatay seyrediyor.
6. Tüketici güven endeksi ve reel kesim güven endeksi yatay seyrediyor.
7. PMI (İSO) Satın alma yöneticileri endeksi yatay seyrediyor.
8. Dünya kompozit PMI yatay seyrediyor.

Hazırlayan: Bülent ÇAKAR

Bu yayını Batı YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. ortakları Yeminli Mali Müşavirler tarafından titizlikle hazırlanmaktadır. Amacımız mevzuat ve uygulamadaki değişiklikleri yorumlarımızla birlikte zamanında okuyucularımıza ulaştırmak ve genel anlamda yol gösterici olmaktır. Uygulamaların açıklanan hususların kendi özel durumlarına uygulanması konusunda Batı YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. ile bağlantı kurmalarını tavsiye ederiz. Bu yayındaki bilgilere dayanılarak yapılan uygulamalar nedeniyle doğabilecek zararlardan Batı YMM A.Ş. ortakları, çalışanları ve yazarları herhangi bir yükümlülük ve sorumluluk kabul etmemektedirler.